N^er^ 235. ROK 1836. CZWARTEK 13 PAZDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10. miesięczne złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Kalixta Papie.

IMIONA SŁAWIANSKIE.
Jutro Dzierżymir.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
7	27" 3,''' 736	† 5°, 0	2,''' 75	Północny słaby	Pogoda	Mgła
12 12	3. 199	† 15, 8	3, 35	Pn. Wschodni słaby	"	
8	3. 016	† 16, 6	3, 35	" "	Pogoda z Chmurami	
9	3 178	† 11, 4	3. 95	Żaden	"	

— *Z Petersburga dnia* 14 (26 *Wrześ.*) — *Journal d'Odessa* donosi co następuje: Dnia 15 (27) września o godzinie 3 rano zawinął tu statek parowy »Cesarz Mikołaj« po 52 godzinnéj podróży z Konstantynopola. W liczbie 33 podróżnych znajdował się na nim także p. Ellis, poseł angielski do Persyi, powracający do Londynu z sekretarzem swoim, panem Stewar., kapitanem gwardyi królewskiéj.

»Gazeta Dorpacka« doniosła, że we wsi Nowy Pebarg, porodziła żona wyrobnika d. 11go z. m. dziecię płci mężkiéj z 2ma głowami; ta nadzwyczajna istota jeszcze żyła po urodzeniu. G. L.

— *Z Czech.* —

Ciąg dalszy uroczystości ludu podczas koronacyi w Pradze:

Jak tylko orszak Prażan przeciągnął, zaraz nastąpił powiat Beraunski. Chorąży z dwudziestoma mołojcami, którzy mieli czerwone z białém proporce, na koniach z wiejska osiodłanych, otwierali pochód. Na wielu wozach, ozdobionych herbami książąt Lobkowiczów, jechały pary narzeczonych ze swoim orszakiem, to jest rodzicami, drużbami i drużkami, potém podług obyczaju niektórych okolic znajdował się tam mowca i krotochwilnik, a na osobnym wozie skrzynia panny młodéj i przystrojone łoża nowożeńców. Do tego przyłączyło się grono pastérzy, i na wozie jadąca grupa pasterek, zajętych strzyżą owiec, jako godło, że w tym powiecie kwitnie chów owiec. Sztukę plecenia koszyków, rozszerzoną w tym powiecie, wyobrażało 8 dziewcząt pletących, które jechały na wozie ozdobionym herbami książąt Oettingen Wallerstein. — szeroko zaś słynące hamernie w Horzowiczu, własności hrabiego Wrbna, przedstawione zostały przez 8 czeladników, umieszczonych na innym wozie, gdzie była kużnia i różne potrzebne narzędzia.

Orszakom weselnym z rybnych powiatów Bydzowskiego i Budzejowickiego towarzyszyli rybacy w właściwym sobie ubiorze; Bydzowianie nieśli ulubionego karpia ze stawów Kopidlańskich, a Budziejowiczanie chorągiew, z księżycem herbem Schwarcenbergów, Ubiór ich składał się podług zwyczaju miejscowego

z czarnego fartucha i skórzanych rękawów.

Przed Bolesławskim orszakiem weselnym jechał wóz wspaniały z alegorycznemi wyobrażeniami, za nim ciągnęli jezdcy w staroczeskim stroju i para oblubieńcza ze swoim drużbą i z wozem, na którym była wyprawa. Fabryki bawełnianych wyrobów w tym przemysłowym obwodzie, przedstawiał wóz ze wszystkiemi należącemi do tego machinami, które bardzo sztucznie w ruch wprawione były. Następnie niesiono świątynię ułożoną z samych wyrobów szklannych, oraz ozdoby wszelkich gatónków wyrabianych tam sukien które tworzyły piramidę.

Para oblubieńcza powiatu Chrudzimskiego, idąca z porządku, odznaczała się wraz ze swoim orszakiem weselnym, strojem, używanym w okolicy Litomyśla. Trębacze w czapkach, wydrzanych jechali przodem. Dalej niesiono chorągiew powiatową, za którą postępował na koniach szereg młodzieńców, którzy jako znamię kawalerstwa mieli kwiaty i zwierciadełka na kapeluszach. Obok oblubieńca ozdobiony wstęgami i gałęziami rozmarynu jechał weselny mowca; następnie na wielu wozach niewiasty i dziewczęta z kluczem od skrzyn narzeczonéj, która w białym płaszczu jedwabnym, z siatką na włosach w gronie starościny i drużek postępowała. Obok niéj w upstrzonych wstęgami pończochach, i spiczastym kapeluszu błazen weselny wyprawiał swoje krotochwile. Na wozie widać było mnóstwo pięknego lnu, składającego najważniejszą część posagu.

Orszak Czasławski otwierał sędzia z Chotusic na koniu z 8 przełożonymi urzędu w czwórkonnym powozie; poczem podług zwyczaju w państwie Stekowie postępowali państwo młodzi pieszo, on w czerwonéj chustce na szyi, darowanéj mu od oblubienicy w chwili pójścia do spowiedzi, ona zaś w czerwonych pończochach i drewnianych trzewikach, otrzymanych od niego przy téj okoliczności.

Z narzeczonymi z Łokieckiego (*Elbogner*) powiatu, a raczéj z ziemi Chebbeckiéj *Egerland*), postępowała, obyczajem tamecznym cała rodzina w swoich osobliwszych strojach, mężczyźni w szerokich spodniach, w długich kawtanach, niewiasty mające na głowach bogate czółka, i z kilkoma rzędami nawleczonych dukatów.

Grajkowie z dudami i skrzypkami szli na czele orszaku, po nich wieziono wyprawę narzeczonéj, z łożnicą i poduszkami, darowanemi od kumy. Uprawę chmielu, kwitnącą w téj ziemi, wyobrażał orszak chmielarzy z państwa Falkenów: parobcy mieli spiczaste pilśniowe kapelusze, a dziewczęta płazkie z złotogłowu czepce. G.L.

(Dokończenie nastąpi.)

— *Paryż 25 Września.* —

Powszechną uwagę zwrócił tu wiadomy okólnik nowego ministra spraw wewnętrznych pana Gasparin, wydany do prefektów; iest on treści następującéj. »Żądam, abyście mię panowie wszelkiemi silami wspierali. Moje usiłowania byłyby bezskutecznemi bez waszéj pomocy; ponieważ w końcu, pomyślność i honór administracyi w waszych ręku zostają. Jest rzeczą wielkiéj wagi, aby w chwili, kiedy ma być otworzone przyszłe posiedzenie izb, przygotowane były należycie wszystkie przedmioty, które wymagają pośrednictwa izb. Upraszam przeto panów, abyście mi przesłali bezzwłocznie te projekta do praw tyczące się interesów miejscowych, które na przyszléj sessyi roztrząsane być mają. Wiele już uczyniono dla pomyślności kraju; ale jeszcze wiele do uskutecznienia pozostaje; przy czém jak się samo przez się rozumie, wydatki zastósowane być muszą do źródeł dochodów. Należy oraz przedsięwziąść środki ostrożności; aby nieczynić wydatków bezowocnych. Staranie jakie kraj okazuje o materyjalną pomyślność swoją, wskazuje rządowi dostatecznie drogę któréj się ma trzymać. Wszelako nie mniemajcie panowie, że ministeryum ogranicza działalność swoją na ten tylko zakres ogólnych interesów. Wiadomo mu dobrze, że kraj sam inaczéj sądzi w téj mierze. Ministeryum wie z resztą bardzo dobrze, że stronnictwa dotąd pokonanemi nie

są; będzie ono ściśle czuwało nad niemi i z niezmordowaną wytrwałością starać się będzie utrzymać powagę jaka się ustawom i władzom państwa należy. Oparte na mądrości króla i ludu francuzkiego, ma nadzieję w przyszłości, i ciągle dokładać będzie starania dotego aby około siebie zgromadzić tych, którzy są za utrzymaniem porządku i prawa. Oznajmiam tu panom zasady gabinetu, do którego należyć mam honór; zasady te kierować mną będą w urzędowaniu mojem; winny one i panom służyć za prawidło. Przejmijcie się panowie szczérze niemi. Liczę na współdziałalność waszą; liczcie na pomoc moją. Ta nigdy was nie zawiedzie, i poczytam sobie za szczęście, gdy będę mógł królowi przedstawić do sprawiedliwéj nagrody te usługi, które dołączycie do zasług już położonych.

— *Dnia* 27 *Września.* —

Monitor donosi z Bajonny: »Donoszą, że brygadyer Alaix uderzył dnia 21 na jenerała Gomez pod Villarabledo, gdzie zabrał mu 1360 jeńców, 2 armaty i amunicyę. Rodyl wyjechał d. 21 z Madrytu.«

— *Dnia* 29 *Września.* —

Przed przybyciem króla do Compiegne burza nadeszła uszkodziła wielki namiot królewski tak bardzo, że go muszą rozbierać i na nowo stawiać.

Na wczorajszej radzie ministrów uchwalono wyprawę przeciw Konstantynie, dla tego że Abdel Kader ztamtądbył najbardziéj wspierany. Marszałek Clauzel otrzyma znaczne posiłkowe wojska dla przywiedzenia do skutku powyższego przedsięwzięcia.

Poseł hiszpański wezwał wszystkich hiszpanów we Francyi znajdujących się, ażeby się najdaléj do 8 b. m. zgłosili osobiście lub na piśmie w biórze poselskiem dla złożenia przysięgi na ustawę z 1812 roku, gdyż lista osób przysięgłych dnia 10 t. m. zamkniętą zostanie.

P. Marliani został przez rząd madrycki mianowany konsulem jeneralnym w Paryżu.

Messager donosi: »Wczoraj przejeżdżał tędy goniec wyprawiony przez pana Mendizabal do panów Ardoin w Londynie z doniesieniem iż wypłata prowizyi od długu wewnętrznego dnia 1 października a od długu zewnętrznego d. 1 listopada nieochybnie nastąpi. Inne listy z Madrytu donoszą że pan Mendizabal posiada zaufanie powszechne i może się spodziewać pomyślnego skutku w swoich operacyach finansowych.

Rząd angielski wyprawił znowu statek parowy z bronią i amunicyą dla legii angielskiéj w San Sebastian, gdzie się jenerał Evans zajmuje fortyfikacyami, ażeby tém skuteczniéj działać przeciw nieprzyjacielowi.

Wiadomości z Hiszpanii są prawie wszystkie pomyślne; najlepszym tego dowodem jest ciągłe utrzymywanie się kursu papierów.

G. P. S.

— *Z Madrytu* 21 *Września* —

Królowa rejentka kazała oddać pod sąd wojenny jenerała Manso za jego operacye wojenne przeciw Gomezowi i Basilio Garcyi od czasu ich wtargnięcia do staréj Kastylii.

Z doniesień o zwycięztwie nad Gomezem odniesionem na d. 20 września między Villaquijado i Pinar, pokazuje się, że cały korpus karlistów rozbity i do ucieczki zmuszony został. 1274 jeńców, między którymi jest 55 oficerów, dwa działa, 2000 sztuk broni i wszystka amunicya dostały się w ręce zwycięzców. Pole bitwy było trupami pokryte. Krystyniści mieli 4 zabitych a 66 rannych. Jenerał Alaix przyznaje w swoim raporcie pułkownikowi Leon całe to świetne zwycięztwo i że caładywizyja zasługuje na nagrodę.

— *Z Lisbony* 12 *Września.* —

W dodatku do gazety dworskiéj, umieszczono następujące postanowienie królowéj: »Ponieważ znajduje słusznem przedstawienie o przywrócenie politycznéj ustawy z dnia 23 września 1822 roku, z modyfikacyami jakichby okoliczności wymagały; uznałam za rzecz przyzwoitą oświadczyć, że rzeczona ustawa ma być przywróconą, powszechne zaś kortezy portugalskie zebrać się, a deputowani do tychże, prócz zwyczajnego pełnomocnictwa, winni nadto otrzymać zlecenie do przed-

się wzięcia w ustawie tych wszystkich odmian, jakie za konieczne uznanemi zostaną. Minister spraw wewnętrznych zostaje upoważniony do wykonania niniéjszego dekretu i do bezzwłocznego przedstawienia mi środków dla prędkiego zwołania kortezów potrzebnych.

Ministeryum zostało nareszcie w ten sposób uzupełnione. Prezesem rady i ministrem wojny, hrabia Lumiares; ministrem spraw wewnętrznych, Manoel Passos; sprawiedliwości i spraw duchownych, Manoel Lopez Vieira; ministrem skarbu, Visconde Sa da Bandeira z obowiązkiem tymczasowego zastępowania ministra interesów zagranicznych; ministrem marynarki Antonio Caesar de Vasconcelhos Correa. Hrabia Lumiares i pan Passos, oświadczyli, iż przyjmują obowiązki ministrów ze względu na dobro kraju, ale teraźniejszego systematu rządowego nie podzielają.

G.C.W.

— *Rzym* 18 *Sierpniu.* —

Zawczoraj odbyła się pod przewodnictwem papieża nadzwyczajna kongregacya kardynałów, ale w publiczności niewiadomy przedmiot téj narady. Zapewniają, że jenerał Rasta, dowódzca wojska papiezkiego, otrzymał zaraz potém rozkaz udania się do Foligno, dla wytknięcia obozu tam lub pod Seravalle, dokąd już wyjechał. Będzie to pierwsze od lat wielu zdarzenie, że wojsko papiezkie znajdzie się w obozie.

Inni mówią, że naradzano się względem zniesienia kordonów zdrowia, oco z różnych stron a szczególniéj z Ankony, nadeszły usilne przełożenia, odwołujące się do sposobu postępowania rządu austryackiego w Lombardyi.

— *Dnia* 17 *Września.* —

Pan Thiers były prezes rady ministrów we Francyi, przybył tu dnia wczorajszego z żoną. Mówią, że zabawi przez kilka tygodni, dla przypatrzenia się osobliwościom tutejszym,

— *Neapol* 15 *Września.* —

Zapewniają, że król nasz pojedzie znowu niezadługo do Paryża. Zdaje się że przyjdzie do skutku małżeństwo jego z córką króla Ludwika Filipa.

— *Bern* 28 *Września.* —

Brudna sprawa tajnego ajenta Conseil dała powód do wielkiego nieporozumienia między Francyą a Szwajcaryą. Nowe ministerium francuzkie przesłało notę do kantonu prezydującego, z tem oświadczeniem, że poseł francuzki xiążę Montebello od téj chwili zrywa wszelkie stósonki dyplomatyczne, dopóki nienastąpi zadość uczynienie za wyrządzoną obrazę w wyżéj spomnionéj sprawie. W celu załatwienia tej okoliczności rząd związkowy zwołał sejm na dzień 17 b. m.

G. P. S.

— *Stambuł* 6 *Września.* —

Sułtan wydał rozkazy, aby mu pokazano wszystkie zakłady publiczne i osobliwości stolicy i jéj okolic.

Wojska rossyjskie ustąpiły już zupełnie z Sylistryi.

Stan Bośnii i Albanii, nie jest podobno taki jakby życzyć należało. Według ostatnich z tamtąd doniesień, znany pasza Zwornika i kapitan Banialuki, ten sam, którego ukarali niedawno Austryacy za wpadnięcie w granice austryackie, powstali wspólnie przeciwko Porcie, a wezyr donosi że niema dosyć wojska, aby mógł przeciwko nim wystąpić. — W Tesalii i w części Rumelii, nadaremnie wyniszcza pasza Larissy swe siły przeciwko Kleftom; w Natolii zaś, nie przestaje Mehemed Ali utrzymywać ducha niesforności.

Zapewniają, że Ibrahim pasza którego wojsko wyniszcza Syryą, nie przypuszcza do tego kraju okrętów tureckich pod pozorem kwarantanny, rzeczywiście zaś dlatego ażeby przeciąć zupełnie związek między Turcyą a Syryą.